

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rudolf Macura (Cieszyn)	17
1. O dawnym Cieszynie	18
2. Abstynent	19
3. Gawęda narciarska	21
Franciszek Irecki (Mnisztwo)	25
4. Jak to Kłaptoczka czarta przechytrzyła	26
5. Choć bardzo dziwne, to przecież prawdziwe	28
6. Nie ma złego co by na dobre nie wyszło	30
7. Jedwabne życie	31
8. Skarb w dzbanku	33
9. Umarł we śnie	35
10. W dawnej szkole austriackiej	36
Emilia Michalska (Pruchna)	39
11. Jak to Ondraszek biedne młoduchy wianował	40
12. Skąd się na Śląsku wziął żur	41
13. Cyganie i chciwi gospodarze	42
14. O kobieciej przewrotności	44
15. Łakomy dwa razy traci	46
16. Jak to Pyrtkuła z Cebuliną gwarzyły	48
Aniela Bolkowa (Skoczów)	51
17. Dwaj gazdowie	52
18. O wypędzaniu krów na wiosnę, o czarach i Cygance	53
19. Chodzenie z goiczkim	55
Józef Balcar (Lipowiec)	59
20. Krzyż hańby	60
21. Kowal i śmierć	60
22. Gadka o utopcu	61
23. Zbójnik Szygut	62
24. Zbójcecki młyn	62
25. Gadka weselna	63
26. Gadka dożynkowa	63
Jan Kawulok (Istebna)	65
27. O kurnej chałupie i piecu — nalepie	66
28. Nowe buty	69
29. Muzykanci i koza	70
30. Jantała jedzie po gorzałkę dla karczmarza	71
31. Śmierć Jantały	72
32. Hanka pijaczka	72
33. O krótkowzrocznej sąsiadce	73
34. Jano i Jura	74
35. Maryna i Jędryś	74
Franciszka z Legierskich Kawulokowa (Istebna)	77
36. Wspomnienie z dzieciństwa	78
37. O dawnym gotowaniu	78
38. O straszyle	79
39. Spotkanie z dziabłem	80
40. Siłacz Jantała i gojny	80
41. O siłaczku Jantale i Cygonowej kobyłce	81

Zuzanna Kawulok (Istebna)	
42. Czubanula	83
43. Nieporozumienie	84
44. Przejechana kura	85
45. O obracaniu kur	86
46. O babie w letargu	86
47. O pewnym chłopie i jego trzech babach	87
Franciszek Legierski, zwany Bulka (Istebna)	88
48. Gawędziarz z humorem o sobie i o swojej babie	91
49. Jak bywało pod stołem na weselu	92
Franciszek Juroszek (Istebna)	93
50. O obrazku na przepustce	97
51. Jak zostałem „Quovadisem”	98
52. „Chata za wsią”	99
53. Siłacz Jantała i cesarz Franciszek Józef	101
54. Jak Cygan przepowiedział pogodę	102
Zuzanna Gębołyś (Istebna)	103
55. O zbójnikach na Dupnym	105
56. Janko i Jura	106
57. Legenda o Złotogłowcu	108
Paweł Rucki (Jaworzynka)	110
58. O zbójnikach w Jaworzynie	113
59. Fojt Stanko	114
60. Wczasowicz u gazdy	115
61. Klusownik i gajowy	116
62. Morze Czerwone	117
63. Jak robić pieniądze	118
64. Spotkanie po latach	120
65. Różnica	121
66. Ciotka sprzedaje ciele	122
67. Tak to nieraz bywa z pijakami	123
Anna Koleniak (Jaworzynka)	124
68. O pewnym gaździe	125
Michał Juroszek (Koniaków)	126
69. Szwedzi w Koniakowie	129
70. O zamku, co jest i nie ma go	130
71. O Janie Kliszowianie	131
72. Kopidoł Józef Mucha	133
Anna Grobelna (Meszna)	134
73. Gawęda o Kubie z za jazu, co nie mógł umrzeć	137
74. Przygoda	138
Władysław Worek (Mikuszowice Śląskie)	140
75. Chłop, baba i śmierć	143
76. Szkoda Boga!	144
77. Dlaczego płakała	144
Stanisław Kwaśny (Mikuszowice Śląskie)	145
78. Michał i jego baba	147
79. Przedwczesne dziecko	148
80. Maciek u doktora	148
81. Fatalna szafa	149
Emilia Bartoszek (Czechowice)	149
82. Czarna pani	151
83. Zapadnięte miasto	152

84. Kuba we Wiedniu	153
85. Zemsta utopca	156
86. O dwóch gazdach — pijakach	157
87. O wdowie i jej niedobrym synu	158
88. Pieniądze i złe duchy	159
89. O przyjaźni dziecka z węzem	160
Monika Ochojska (Chwałowice)	163
90. Utoplec w południe	164
91. Co się zdarzyło w kopalni „Princoka”	165
Elżbieta Cieślukowa (Rzuchów)	167
92. Białe żrebie	168
93. Król Frydryk i pastuch	169
94. Umowa ze skarbnikiem	171
95. O szewcu — pijaku	172
96. Małżeństwo	173
Roman Masarczyk (Racibórz)	175
97. O rozbójniku Eliaszu, Pistulce i Sobczyku	176
98. Skąd się wzięła nazwa wioski Przerycie	177
99. Figle studentów	177
Anna Szendzielorz (Racibórz)	179
100. Ojciec opowiadał o utopcu	180
101. Dziewczyna i diabeł	180
Rudolf Niebrój (Katowice)	181
102. Kozopies	182
103. Jak diabeł Kicha pracował na kopalni	183
Waldemar Frania (Katowice)	187
104. Górnik Cymbolik i duch kopalni	188
105. Długi język	189
106. Historia o parasolach	191
107. O złotej rybce	192
Hubert Bara (Siemianowice)	195
108. Gawędy o dziadku Łebku	196
Marta Straszna (Siemianowice)	199
109. Na wycieczce	200
Augustyn Gerlich (Chorzów)	201
110. Antek nie docenił przyjaźni skarbnika	202
111. Autentyczne przeżycie gawędziarza	203
112. Kwiat paproci	204
113. „Niesą mie anieli do nieba”	205
114. Dzwon w Centawie	206
Alfred Majchrzyk (Chorzów)	207
115. Czemu w Chorzowie wałą się niektóre domy	208
116. Ostrzeżenie	209
117. Górnik usłuchał przestrogi	210
118. Utoplec i stary Filip	211
119. Legenda o zamku na górze Grojec	212
Magdalena Hulokowa (Ruda Śląska)	215
120. O utopcach i świetlikach, które zwodziły górników	216
121. O Karolu Goduli	217
Agnieszka Hajduga (Ruda Śląska)	219
122. Jak to Napierała chciał ocyganić skarbnika	220
123. O biednej Weronce i młynarzowym Janku	222
124. O Kasi i Karliku	226

Julia Majkrzyk (Piekary Śląskie)	229
125. O dawnych strojach śląskich	230
126. Jak jo sie wydowała	232
Teresa Moś (Piekary Śląskie)	235
127. O dawnych piekarskich zwyczajach	236
Józef Hanke (Pawłów)	239
128. Wędkowanie	240
129. „Pan pójdzie za mnie, ja za pana...”	241
Jerzy Hejda (Tarnowskie Góry)	243
130. Podanie o skarbniku	244
131. Górnik i diabeł	245
Antoni Hajduk (Tarnowskie Góry)	249
132. Jak stary Kubik chodził do szkoły	250
133. Rekrut i generał	252
134. Anegdoty antyhitlerowskie	252
Augustyn Pandel (Raszowa)	255
135. Jak to kiedyś było...	256
136. Utopce na Odrze	256
Agnieszka Twardoń (Warmatowice)	259
137. Monolog odrąconej narzeczonej	260
138. Rozmowa dwu głuchych kobiet	261
139. W słonecznym cieniu na miękkim kamieniu	263
Jerzy Lipka (Gogolin)	265
140. O farbowaniu jajek	266
141. Kto mądrzejszy — chłop czy baba!	268
Komentarz folklorystyczny oprac. <i>Jerzy Pośpiech</i>	271
Indeks wątków oprac. <i>Jerzy Pośpiech</i>	295
Wykaz miejscowości, z których pochodzą gawędziarze	296
Słowniczek mniej znanych wyrazów gwarowych	297